Historia herbu

Początki historycznych herbów miasta Koszalina związane są ściśle z własnością biskupów

kamieńskich na Pomorzu Zachodnim. Miasto zostało lokowane w 1266 roku na prawie lubeckim przez ówczesnego biskupa kamieńskiego -Hermanna von Gleichen'a i uzyskało tym samym prawo do posługiwania się pieczęcią miejską z wizerunkiem biskupa stojącego w bramie miejskiej. Ta pierwsza pieczęć miasta Koszalina wykonana została jeszcze przed rokiem 1286, czyli wkrótce po lokacji miasta w 1266 roku. Średnica pieczęci wynosi 68 mm i przedstawia figurę biskupa Hermana von Gleichen'a, który przyznał miastu samorząd oraz sprowadził kolonistów. Biskup stojący w bramie pod trzema jakby kościelnymi łukami ubrany jest w strój pontyfikalny, na głowie ma infułę, w lewej ręce pastorał, prawa ręka uniesiona do błogosławieństwa. Nad bramą wznosi się wieża o dwóch oknach i szerokim trójkątnym daszku. Po bokach bramy, jakby podparte łukami muru, umieszczone są dwie tarcze herbowe, a na obydwu widnieje lew. Jest to rodowy herb hrabiów von Gleichen'ów, z których pochodził biskup Kamieński w latach 1250 - 1288 i fundator Koszalina, Herman. Takie wyobrażenie i godło najstarszej pieczęci miejskiej wykorzystywane było przez władze miejskie do 1440 roku.

Drugie godło, późniejsze, bo z pierwszej połowy XIV wieku,

wprowadzone także przez niemieckiego biskupa kamieńskiego, do którego Koszalin należał, przedstawia według reguł ikonograficznych położoną na misie ściętą głowę św. Jana Chrzciciela, patrona biskupstwa pomorskiego-kamieńskiego. Najstarsza zachowana pieczęć miejska z tym godłem pochodzi z wieku XIV i jest znacznie mniejsza (średnica 43 mm). Przedstawia płaska misę spoczywająca na podstawie, a na niej wprost ustawioną głowę ludzką z długimi lokami po bokach twarzy, Pieczęć taka została przywieszona do dokumentu z roku 1406. Jednak pieczęć w takiej formie znana też była z dokumentów z lat 1377 i 1498 i można przypuszczać, że w takiej postaci mogła występować nawet na początku XIV wieku (1333 r.), Godłem jest tu złożona na tacy głowa. W myśl reguł ikonograficznych głowa leżąca na misie symbolizuje męczeństwo św. Jana Chrzciciela, który jest

patronem wielu miast, a także diecezji wrocławskiej i kamieńskiej. Rzeczą charakterystyczną jest fakt, że pieczęcie z postacią biskupa nie powtarzają się w kolejnych latach i dokumentach, ale ograniczają się do jednej, niezmiennej formy. Z tego też powodu to nie postać biskupa, ale głowa św. Jana Chrzciciela zamieszczona została w herbie miasta Koszalina. Motyw ten był powtarzany na wszystkich późniejszych pieczęciach Koszalina. Z początkiem XIX wieku, w dobie zmian ustroju miast pruskich, wprowadzona została nowa stylizacja tego herbu. Pieczęć z pierwszej połowy XIX w. przedstawia głęboką jamę, w której umieszczona została głowa św. Jana Chrzciciela. Nad głową zamieszczono motywy kwiatowo-liściaste, przypominające kielich, ponad którym umieszczona została infuła biskupia. Kielich sprawia wrażenie hełmu, a infuła klejnotu, tym bardziej, że w jedną i drugą stronę dookoła tarczy znajdują się splecione liście akontu, niby labry heraldyczne. Wizerunek ze ściętą głową św. Jana Chrzciciela jest pierwszym właściwym herbem koszalińskim, który był zrośnięty z miastem najdłużej, bo na przestrzeni przeszło 600 lat. Według reguł heraldycznych był on właściwym herbem Koszalina.

Z dniem 31 sierpnia 1938 roku niemieckie władze nazistowskie wprowadziły nowe godło miejskie, przedstawiające dużą literę „Z" z dwoma kółkami po boku. Twierdzi się, że godło to de facto obowiązywało do ustanowienia uchwałą Miejskiej Rady Narodowej w Koszalinie z dniem 10 lutego 1959 roku nowego herbu Koszalina. Wprowadzenie tego godła nie posiadało żadnego historycznego uzasadnienia. Zmianę wizerunku argumentowano domniemaniem,

że jakoby duża litera „Z" z dwoma pierścieniami po bokach była skrótem dawniejszego herbu z głową św. Jana Chrzciciela. Jednak Otto Hupp, niemiecki grafik i heraldyk, który ok. 1989 roku opracował ujednolicone w formie herby miast pomorskich, stał na stanowisku, że nie znał zupełnie pieczęci z takim znakiem. Przypuszczał, że była to jedynie cecha miejska używana przy wyrobach metalowych albo sukiennych. Wzór ten pojawia się tymczasem na koszalińskich denarach miejskich z XV wieku, bitych na podstawie przywileju menniczego, jaki Koszalin miał otrzymać od biskupów jako panów terytorialnych. Na monetach nie pojawiają się napisy, ale zawierają po jednej stronie głowę św. Jana Chrzciciela, bardzo podobną do pieczęci miejskich z XVI wieku, a po drugiej stronie stylizację litery „Z" z dwoma krzyżykami, pierścieniami lub gwiazdkami, albo i bez nich, po bokach. Współczesny herb Koszalina ustanowiony został uchwałą władz miejskich z dnia 10 lutego 1959 r. Przedstawia rycerza na koniu, trzymającego w prawej ręce chorągiew pomorską, a w lewej tarczę z herbem piastowskim. Autor projektu, dr Tadeusz Przypkowski, nawiązał do wizerunku na pieczęci Bogusława II z dokumentu z 1214 roku, w którym pojawia się pierwsza znana wzmianka dotycząca Koszalina. Herb został przyjęty uchwałą władz miejskich 10 lutego 1959 roku.

Adres źródłowy: https://koszalin.pl/pl/page/historia-herbu